
Jaarverslag van het coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren – Jaar 2016

1. Voorgeschiedenis

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 tot coördinatie van de openbare dienststopdrachten van de operatoren en actoren in de toepassing van het waterbeleid heeft geleid tot de oprichting van een coördinatieplatform.

Het coördinatieplatform bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende wateroperatoren en -actoren:

- Leefmilieu Brussel;
- VIVAQUA;
- HYDROBRU;
- De Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer (BMWV).

De vertegenwoordiger van de Brusselse minister van Leefmilieu neemt ook deel aan de vergaderingen van het coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren.

Het coördinatieplatform heeft *ad hoc* werkgroepen opgericht volgens de specifieke thema's die op regionaal niveau aan de orde komen, namelijk de volgende werkgroepen (WG):

- WG Regenwater
- WG Carto
- WG Lex

Het coördinatieplatform heeft ook één comité per stroomgebied opgericht op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, namelijk de volgende WG's:

- WG Zenne - Neerpedebeek – Vogelzangbeek
- WG Maalbeek
- WG Molenbeek
- WG Woluwe
- WG Geleysbeek

Opgemerkt moet dat verschillende andere actoren (de gemeentelijke wateradviseurs, Brussel Mobiliteit, de Haven van Brussel,...) zijn uitgenodigd voor de WG's die hen aanbelangen.

Van de discussies en voorstellen worden aan het eind van elke vergadering van het coördinatieplatform, de opgerichte *ad hoc* werkgroepen en de stroomgebiedcomités notulen gemaakt.

2. Planning

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Coördinatieplatform	27/01/2016	24/02/2016	-	27/04/2016	25/05/2016	-	-	-	28/09/2016	26/10/2016	30/11/2016	-
WG Zenne/Neerpedebeek /Vogelzangbeek										26/10/2016		
WG Molenbeek									28/09/2016			
WG Woluwe											30/11/2016	
WG Maalbeek	27/01/2016											
WG Geleytsbeek				27/04/2016								
WG Regenwater		24/02/2016										
WG Carto			3/03/2016						23/07/2016			
WG Lex				25/04/2016		23/06/2016						

Wat de doeltreffendheid van de coördinatieplatforms betreft, werd vastgesteld dat het moeilijk is om een agenda op te stellen die vol genoeg staat wanneer de vergaderingen maandelijks zijn. Voor sommige thema's (bv. de kartering) werd ook opgemerkt dat de doelstellingen beter kunnen worden bereikt binnen de werkgroepen dan tijdens de vergaderingen van het coördinatieplatform.

3. Overzicht van de discussies en voorstellen 2016

3.1. Coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren

- **Gerealiseerde taken**

- 1) Leefmilieu Brussel heeft een tabel voorgesteld om de acties van het Waterbeheerplan 2016-2021 op te volgen. De wateroperatoren hebben per prioritaire actie en per instrument proefprojecten aangeduid. Ook de budgettaire aspecten werden gecoördineerd.
- 2) Opstellen van een kaart over de verdeling van de overstorten onder de beheerders.
- 3) Benutten van de Flowbru-gegevens:
 - Valideren van de Flowbru-gegevens door de aankoop van de Aquarius-software door Leefmilieu Brussel.

- **Gevoerde discussies**

- 1) Benutten van de Flowbru-gegevens:
 - De informatie over de door Vivaqua beheerde stormbekkens kan op Flowbru ter beschikking worden gesteld.
- 2) Evaluatie van het potentieel van alternatieve technieken in het stroomgebied van het SB Lainé in Vorst.
- 3) Terugkerende overstromingen van de Bassemstraat in Oudergem en alternatieve oplossingen.
- 4) Haalbaarheid van een kartering van de zones die geen riolering hebben.
- 5) Ontwikkeling van een procedure en een conventie in geval van hevig onweer.
- 6) Verslibbing uitwateringskanaal Rechteroever tussen het overstortknooppunt Nieuw Maalbeek en Aquiris
- 7) Het hevige onweer van juni 2016.
- 8) Vaststelling van een referentieregenvol voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- 9) De personeelskwestie van de BMWB, waardoor het niet mogelijk is de Flowbru-gegevens te valideren aan de hand van een topografisch onderzoek van alle BMWB-structuren.

3.2. WG Regenwater:

De kwestie van het regenwater werd geïntroduceerd door de resultaten te presenteren van de Arcadis 2015-studie (bijgewerkt door Leefmilieu Brussel op basis de studie van 2010): *Door een tarifieringssysteem in te voeren volgens het principe van 'de vervuiler betaalt' zorgen we voor een ideaal terugwinningspercentage (100%) van de kosten m.b.t. de saneringsdienst, terwijl ook de behoeften aan investering in het netwerk, de sanering van regenwater en de strijd tegen overstromingen in acht worden genomen.*

De conclusie van het debat dat voortvloeit uit deze studie, is dat de waterprijs moet worden aangepast met het oog op een beter beheer van het netwerk met een aanvaardbaar evenwicht tussen kosten en inkomsten.

Ook de kwestie van de verantwoordelijkheden voor de specifieke infrastructuren voor regenwater kwam aan de orde.

3.3. WG Carto:

In 2016 werd er een gemeenschappelijke kartering van het Vivaqua-netwerk (riolen) en Leefmilieu Brussel opgesteld (wfs-technologie, met inbegrip van de x,y,z-gegevens van de onderlagen en de geometrische kenmerken van de leidingen/segmenten van rivieren). Ook zijn vereenvoudigde gegevens voor de BMWB geïntegreerd, in afwachting van een volledig overzicht van hun infrastructuren. Deze gemeenschappelijke kartering van de verschillende netwerken werd gebruikt om de belangrijkste overstorten toe te wijzen aan de verschillende wateroperatoren. Een strategie voor het identificeren van ontbrekende of inconsistente gegevens (gebaseerd op de analyse van de pijphellingen afgeleid van de verstrekte x,y,z-gegevens) is met succes getest en zal worden toegepast naarmate de landmetingen vorderen.

3.4. WG Lex:

Tien jaar na de goedkeuring ervan door het Brussels Parlement moet de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (OKW) op verschillende niveaus worden herzien:

- Het eerste is zuiver technisch met het oog op de omzetting van de eisen wat betreft de monitoring van de oppervlaktewatermassa's zoals opgelegd door de richtlijn 2014/101/EU. Deze omzetting vond plaats via de ordonnantie van 23 december 2016 tot wijziging van de OKW.
- Het tweede beoogt het wettelijk kader te scheppen dat nodig is voor de toekomstige fusie van de intercommunales HYDROBRU en VIVAQUA.
- Het derde niveau - waarover in deze werkgroep wordt gediscussieerd - betreft een meer algemene herziening van de Kaderordonnantie water, zodat deze kan inspelen op de laatste ontwikkelingen in de watersector en zo goed mogelijk kan anticiperen op toekomstige trends.

De belangrijkste gedachtewisselingen in het kader van deze WG hebben betrekking op de versterking van de operationaliteit van de ordonnantie en de rechtsgrondslag die zij vormt, de eventuele afschaffing van het verbod op onderbreking van de drinkwatervoorziening tijdens de winterperiode, de analyse van de haalbaarheid van een kartering van de regionale waterzuivering, de implementatie van een kader voor waterhergebruik (tweedecircuitwater of "water re-use") en de studie van de impact ervan op de Zenne, de herziening van het besluit "Sociaal Fonds" en de analyse van de mogelijkheden voor de overdracht van personeel tussen de wateroperatoren. Deze gedachtewisselingen hebben geen resultaat opgeleverd in 2016 en zullen in 2017 worden hervat.

In deze gedachtewisselingen werd eveneens de oprichting van een onafhankelijk toezichthoudend orgaan voor de waterprijs opgenomen. Het is dit onderwerp dat de wateroperatoren in de tweede helft van 2016 bezighield (4e niveau).

3.5. WG Geleysbeek:

De mogelijkheden van het regenwaternetwerk is een onderwerp waarover in deze werkgroep veel wordt gediscussieerd (Luttrebruglaan, mogelijkheden tot aanvulling van het stormbekken van Lainé, Jacques Brellpark, enz.).

De samenwerking met entiteiten als Brussel Mobiliteit is noodzakelijk voor dit stroomgebied omdat voor sommige projecten het regenwaternetwerk door spoorwegsites moet lopen. Tot op heden kon nog niet van de aanwezigheid van Brussel Mobiliteit op deze WG worden genoten, ondanks de herhaaldelijke uitnodigingen.

Daarnaast is gesproken over de kennis van het rioleringsnet van de gewestelijke wegen, in het bijzonder rond het Station Brussel-Zuid.

Ten slotte hebben de gemeenten te kennen gegeven dat ze subsidies nodig hebben van het Gewest om de doelstellingen van het tweede Waterbeheerplan te kunnen verwezenlijken. Zij spraken ook hun belangstelling uit m.b.t. de gevolgen van de hervorming van het BWRO voor de gemeentelijke rechtsmiddelen.

3.6. WG Molenbeek:

Er is gesproken over stormbekkenprojecten: de stedenbouwkundige vergunning voor het Broekstormbekken wordt afgeleverd, de Hunderenveld- en Technologiestormbekkens zijn voltooid en het voorstel om een stormbekken aan te leggen op de Prins Leopoldsquare werd vermeld. Voor de locatie van dit laatste stormbekken kon echter geen oplossing worden gevonden.

Er werd ook aandacht besteed aan de problemen van de overstromingen in het stroomgebied en aan de beoogde oplossingen: premies ter bevordering van de inrichting van de gebouwen in Sint-Agatha-Berchem, schoonmaken van de kolken, aanleg van gemeentelijke en gewestelijke ruimtes (Koning

Boudewijnpark, moerassen van Ganshoren en Jette, heraanluiting van regenwater naar de Molenbeek met de werken aan tram 9, enz.).

Ten slotte zou de uitwerking van het nieuwe Heizel-BBP naar verwachting een impact hebben op het regenwaterbeheer in het stroomgebied van de Molenbeek.

3.7. WG Zenne/Neerpedebeek /Vogelzangbeek:

Aangezien de Europese wetgeving een goede chemische en ecologische toestand van de Zenne vereist, is een goede samenwerking tussen actoren van essentieel belang om de gestelde doelen te bereiken. Deze WG maakt deze uitwisseling van informatie mogelijk.

Wat de Zenne betreft, werd in het bijzonder gesproken over: het Grondwet-project en de gevolgen daarvan voor het rioleringsnet en de overlopen van afvalwater in de richting van de Zenne, de openleggingsprojecten van de Zenne (Roro-terminal en de Boerderij van het Maximiliaanpark), de lozingen van afvalwater in de Zenne door bedrijven op de Vilvoordselaan, de planning van de schoning van de Zenne en de werken voor de inrichting van het overstort van de Nieuwe Maalbeek.

Wat betreft de valleien van de Vogelzangbeek en de Neerpedebeek: de inrichtingen van het project Groene Ruimtes op de linkeroever van de Vogelzangbeek, de opvolging van de rioleringswerken, de planning van de regenwaterafvoeraansluitingen, de stedenbouwkundige vergunning verleend aan Immo Trefles en de niet-vooruitgaande aansluiting van de studentenwoning van de ULB op de Vogelzankbeekverzamelriool.

Ook de projecten rond de Ganzenweidebeek kwamen aan bod: de openlegging en de mogelijkheid van regenwaterafvoer.

Tot slot stond het punt van de projecten in Neder-Over-Heembeek op de agenda: de aanleg van een gescheiden netwerk, de vrijwaring van een natuurlijk bekken in het GGB4, drainage- en overstromingsproblemen.

3.8. WG Woluwe:

De strijd tegen overstromingen is één van de belangrijkste onderwerpen in dit stroomgebied. Daarom staan de heraanleg van de Boulevard de la Woluwe, de lokalisering van een nieuw stormbekken (in Sint-Lambrechts-Woluwe), de voortgang van andere stormbekkens (Tenreuken, Begonia, Bien-Faire, Grootveld,...) en de herhaaldelijke overstromingen in de Herrmann-Debrouxlaan of de Bassemstraat meermaals op de agenda.

Ook de evoluties in het blauwe netwerk komen aan de orde, zoals de mogelijkheid om de Zwanewijdebeek open te leggen, de renaturatie van de Leybeekvijver of de afvoer van water uit de Bergojevijver.

Om de efficiëntie van de bufferbekkens en het toezicht te verbeteren, werd ook de eventuele herziening van de lijst van ingedeelde inrichtingen besproken.

Tot slot had het uitzonderlijke onweer van 7 juni 2016 een sterke impact op de gemeenten van het stroomgebied van de Woluwe. De aanhoudende regenval overstroomde toen verscheidene huizen.

4. Werkpunten en conclusie

Er kan worden geconcludeerd dat de coördinatie van de actoren en de operatoren de watersector in het Brussels Gewest enige vooruitgang heeft gebracht: de planning en de verdeling van de acties van het Waterbeheerplan 2016-2021 en een aantal evoluties inzake het beheer van het riolerings-, hydrografisch en regenwaternetwerk.

Dit jaarverslag biedt tevens de gelegenheid om een aantal verbeterpistes in perspectief te plaatsen:

Wat de werking van het platform betreft, zou het goed zijn het tempo ervan te herzien om de inhoud beter aan te passen. De vaststelling van jaarlijkse doelstellingen en de scheiding van technische en strategische besprekingen zijn gepland voor 2017. Dit zou projecten aan het licht kunnen brengen die traag vorderen. Bovendien zou de oprichting van andere themawerkgroepen een betere uitvoering van de maatregelen van het Waterbeheerplan 2016-2021 mogelijk kunnen maken. Zo zou de uitwisseling van informatie over zones zonder riolering (onderwerp verspreid in de WG's per stroomgebied) uit een technische discussie, een betere plaats kunnen krijgen in een thematische WG.

Wat de entiteiten die rond de tafel zitten betreft, zou het zeer wenselijk zijn dat Brussel Mobiliteit in 2017 meer aanwezig zou zijn in de WG's per stroomgebied.

Om het coördinatieplatform efficiënter te maken op het gebied van de strijd tegen overstromingen zouden de vergaderingen ervan het mogelijk moeten maken oplossingen te vinden voor de locatie van stormbekkens. Bijvoorbeeld in het stroomgebied van de Molenbeek (de BMWB heeft de Prins Leopoldsquare als locatie voorgesteld) of in het stroomgebied van de Woluwe (er wordt een nieuwe locatie gezocht door de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe).

Ten slotte zijn de doelstellingen van de WG's per stroomgebied voor verbetering vatbaar, aangezien in sommige gemeenten de behoefte aan steun van het Gewest groter is gebleken.